

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

Факультет педагогіки та фінансово-економічної діяльності

Кафедра шкільної педагогіки, психології та окремих методик

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

 Оксана КОГУТЮК

«30» серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
2. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

освітньо-професійної програми **Початкова освіта**
підготовки **бакалавра**
за галуззю знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності **013 Початкова освіта**

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента 2. «Історія України та української культури» з підготовки бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка
013 Початкова освіта

РОЗРОБНИК :

Олена МАЙДАНИК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

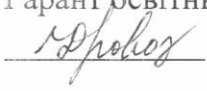
СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету педагогіки та фінансово-економічної діяльності
«29» серпня 2024, протокол № 1

Голова Вченої ради професор **Наталія МИСЛИЦЬКА**

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Початкова освіта

 к.п.н. **Лідія ДРОВОЗЮК**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик

«28» серпня 2024, протокол № 1

Завідувач кафедри к.п.н. **Лідія ДРОВОЗЮК**

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань <u>01 «Освіта/Педагогіка»</u>	Статус освітнього компонента Обов’язковий		
	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u>			
Змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Рік підготовки: перший		
		Семестр: 1-й		
Лекції		Семінари	Практ./лаб.	
40		18	6	
Самостійна робота (загальна кількість годин самостійної роботи) 56				
Вид контролю: екзамен				
Загальна кількість годин – 120				
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 1,9				

Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України та української культури» є поглиблення знань в галузі вітчизняної історії, зокрема закономірностей виникнення і розвитку української нації та державності на території України, найсуттєвіших культурних здобутків українського народу, його місця та ролі у контексті світової цивілізації.

Набуті знання допоможуть студентам краще орієнтуватися у сучасних суспільно-політичних процесах, що відбуваються в Україні та адекватно визначати у них своє місце, сприятимуть формуванню політичної культури й гуманітарних цінностей.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія України та української культури» є:

- формування історичного мислення, наукового світогляду;
- набуття навичок науково-історичного аналізу;
- виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу;
- виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

2.1. Компетентності:

2.2.1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

2.2.2. Загальні компетентності:

ЗК -1. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК -2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК -3. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи.

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК -8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики.

2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності:

СК -1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК -2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК -12. Здатність створювати в освітньому середовищі початкової школи максимально сприятливі умови для розвитку і саморозвитку учнів шляхом використання сучасних педагогічних технологій. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії.

СК -13. Здатність організовувати виховний процес як цілісну і наскрізну систему особистісного розвитку дитини молодшого шкільного віку у взаємозв'язку всіх його компонентів; здатність ефективно реалізовувати виховний потенціал неформальної освіти. Здатність планувати та організовувати взаємодію з представниками громади, батьками молодших школярів, надавати їм консультативну допомогу щодо сімейного виховання.

2. 3. Результати навчання.

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП:

ПР-01. Знати законодавство України та міжнародні нормативно-правові документи з питань охорони навколишнього середовища, функціонування та розвитку громадянського суспільства; нормативно-правові документи, що регламентують діяльність закладів загальної середньої освіти.

ПР-02. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти

ПР-04. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-07. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-12. Приймати відповідальні рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– предмет і завдання навчальної дисципліни «Історія України та української культури»;

– основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища, процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів;

- сутність української національної ідеї, етапи, форми, засади функціонування української державності;
- основні теорії походження культури (культурогенезу);
- історію етногенезу українців та особливості ментальності українців;
- особливості світової культури в історичному контексті та відмінності у розвитку української культури,
- сучасні українські напрямки в мистецтві, літературі, освіті.

вміти:

- аналізувати основні політичні, соціально-економічні, культурні події, явища, процеси минулого, діяльність видатних історичних діячів;
- розуміти сутність української національної ідеї, етапи, форми, засади функціонування української державності;
- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- орієнтуватися у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з відповідною літературою;
- вміти використовувати сучасні інформаційні можливості;
- аргументовано, на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання даних, збирати та аналізувати необхідну політичну, економічну та культурну інформацію;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

2. Програма освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Особливості історичного та культурного розвитку українських земель з найдавніших часів до к. XVIII ст.

Тема 1. Вступ. Витоки найдавнішої історії українського народу. Історіографія.

Вступ. Витоки найдавнішої історії українського народу. Історіографія. Первісні спільноти. Стародавня історія України. Філософсько-теоретичні основи історії української культури.

Тема 2. Формування та політична трансформація Київської Держави у IX першій половині XIII століття. Галицько-Волинська держава.

Формування та політична трансформація Київської Держави у IX – I пол. XIII ст. Галицько-Волинська держава.

Виникнення Русі-України. Піднесення і розквіт. Соціально-економічний устрій держави. Запровадження християнства. Доба розробленості.

Консолідація південно-західних руських земель. Утворення Галицько-Волинської держави.

Особливості культури Русі-України та Королівства Руського (Галицько-Волинської держави). Освіта, наукові знання, література та літописання. Усна народна та музична творчість. Архітектура та образотворче мистецтво.

Тема 3. Українські землі в складі сусідніх іноземних держав. Культура України в XIV–XVI ст. Суспільно-політичний феномен українського козацтва.

Українські землі у складі Великого князівства Литовського, Польщі, Угорщини, Молдавії, Московської держави. Кримське ханство. Суспільно-політичне становище (XIV–XVI ст.)

Культурне та церковне життя.

Феномен козацтва: генезис, характерні риси та особливості. Створення та розвиток Запорізької Січі. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – на поч. XVII ст.

Тема 4. Козацька Україна у XVII–XVIII ст. Культура Гетьманської України.

Козацька революція середини XVII ст. і війна за суверенітет козацької держави другої половини XVII ст. Причини, періодизація, характер війни під проводом Б. Хмельницького. Розгортання національно-визвольної боротьби. Сподвижники Богдана Хмельницького.

Козацька Україна наприкінці XVII–XVIII ст. Культура Гетьманської України

Утворення козацької держави. Політичний устрій, органи влади. Зовнішня і внутрішня політика.

Особливості розвитку освіти, науки, літератури. Архітектура, живопис, музика і театр. Церковне життя.

Змістовий модуль 2. Суспільно-політичний та культурний розвиток українських земель в XIX- на поч.XX ст.

Тема 5. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій. Соціально-економічне становище. Початок промислового перевороту. Економічний розвиток у 60-ті – 90-ті роки. Реформи царського уряду та їх наслідки. Суспільно-політичний рух.

Антикріпосницька боротьба. Пробудження національного життя. Суспільно-політичний рух.

Культурно-національне відродження XIX ст.

Культура України в к. XIX ст. Генеза та періодизація національно-культурного відродження. Розвиток освіти і науки. Основні художні напрями розвитку літератури. Театральне, музичне та образотворче мистецтво. Архітектура.

Тема 6. Соціально-економічний та політичний розвиток українських земель на поч. XX ст.

Зростання української політичної активності. Модернізація українського суспільства на початку ХХ ст.

Економічний розвиток українських земель в складі Російської імперії та Австро-Угорщини. Український національний рух на початку ХХ ст. Українські землі в роки Першої світової війни.

Тема 7. Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Культура України на поч. ХХ ст.

Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Передумови, причини, початок революції. Українська революція, розпад Російської імперії та постання національної держави – Української Народної Республіки. Утворення та політика Української Центральної Ради. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності 1918–1921 рр.

Культура України на поч. ХХ ст. Основні тенденції в розвитку культури. Освіта, наука, література, театральне мистецтво та музична культура. Українські меценати. Музеї

Змістовий модуль 3. Новітня історія України (ХХ - поч. ХХІ ст.). Творення нової України

Тема 8. Україна в період встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму. Особливості розвитку культури у 20-і- 30-і рр. ХХ ст.

УСРР в умовах нової економічної політики 1921–1928 рр. Радянська модернізація України 1929–1939 рр. Ідеологізація національно-культурного життя. Посилення русифікаторської політики.

Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Особливості соціально-економічного і культурного життя.

Карпатська Україна.

Україна в період утвердження комуністичного тоталітарного режиму.

Тема 9. Україна в роки II-ї світової війни.

Україна в роки II-ї світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. і доля українських земель. Окупація України. «Новий порядок». Рух Опору та його течії. Звільнення України від нацистських окупантів.

Україна в роки II-ї світової війни. Внесок українського народу у перемогу над нацизмом.

Тема 10. Україна в повоєнний період та в роки десталінізації.

Україна в повоєнний період та в роки десталінізації. Адміністративно-територіальні зміни. Зовнішньополітична діяльність. Відбудова народного господарства. Відновлення політики радянзації на Західній Україні. Особливості розвитку культури в повоєнний час.

Лібералізація суспільно-політичного життя. Десталінізація. Спроби економічних і соціальних реформ. Культура і духовне життя. Рух творчої молоді з новими думками (шістдесятники)

Тема 11. Україна в період системної кризи радянського ладу.

Україна в період системної кризи радянського ладу

Соціально-економічне становище. Спроби економічних реформ в промисловості і сільському господарстві. Суспільне життя і соціальна сфера. Культура і духовне життя. Дисидентський рух.

Тема 12. Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Становлення України як незалежної держави.

Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Особливості здійснення перебудови в Україні. Етапи перебудови. Активізація національно-демократичного руху. Проголошення Декларації про державний суверенітет. Ухвалення Акту проголошення незалежності України. Державотворчі процеси в умовах незалежності. Формування ринкової економіки. Зовнішня політика. Суспільно-політичне життя.

Тема 13. Творення нової України.

Творення нової України. Європейський вибір України. Російсько-українська війна.

Геополітичний вибір України: дискусії та протиріччя. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму та збройна агресія на сході України. Реакція світової спільноти. Мінські угоди. Курс на ЄС. Безвізовий режим. Російсько-українська війна. Релігійне життя. Особливості розвитку культури. Реформи в освіті. Тенденції розвитку науки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			робота
лекції			Семінари	практичні а		
1 семестр						
Змістовий модуль 1. Особливості історичного та культурного розвитку українських земель з найдавніших часів до к. XVIII ст., 30 балів						
Тема 1. Витоки найдавнішої історії українського народу. Історіографія	8	4	4			4
Тема 2. Формування та політична трансформація Київської Держави у IX - I пол. XIII ст. Галицько-Волинська держава. . Особливості культури Русі-України та Королівства Руського (Галицько-Волинської держави	12	6	4	2		6
Тема 3. Українські землі в складі сусідніх іноземних держав. Культура України в XIV-XVI ст. Суспільно-	8	4	2	2		4

політичний феномен українського козацтва						
Тема 4. Козацька Україна у XVII-XVIII ст. Культура Гетьманської України.	12	6	4	2		6
Модульна контрольна робота №1	2	2			2	
Разом за змістовим модулем 1	42	22	14	6	2	20
Змістовий модуль 2. Суспільно-політичний та культурний розвиток українських земель в XIX- на поч. XX ст., 20 балів						
Тема 5. Українські землі в складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст.	10	6	4	2		4
Тема 6. . Соціально-економічний та політичний розвиток українських земель на поч. XX ст.	4	2	2			2
Тема 7. Українська національно-демократична революція 1917–1921 рр. Культура України на поч.. XX ст.	14	6	4	2		8
Модульна контрольна робота №2	2	2			2	
Разом за змістовим модулем 2	30	16	10	4	2	14
Змістовий модуль 3. Новітня історія України (XX – 12р.12. XXI ст.). Творення нової України., 20 балів						
Тема 8. Україна в період встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму. Особливості розвитку культури у 20-і- 30-і 12р.. XX ст.	8	4	2	2		4
Тема 9. Україна в роки II-ї світової війни.	8	4	2	2		4
Тема 10. Україна в повоєнний період та в роки деєталінізації.	8	4	4			4
Тема 11. Україна в період системної кризи радянського ладу.	6	4	2	2		2
Тема 12. Відновлення державної незалежності України, її роль у розпаді Союзу Радянських Соціалістичних Республік. Становлення України як незалежної держави.	8	4	4			4
Тема 13. Творення нової України.	8	4	2	2		4
Модульна контрольна робота №3	2	2			2	
Разом за змістовим модулем 3	48	26	16	8	2	22
Усього годин	120	64	40	18	6	56

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми/модуля	Назва теми	Кількість годин
1	2/1	Особливості культури Русі-України та Королівства Руського (Галицько-Волинської держави)	2
2	3/1	Створення та розвиток Запорізької Січі. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Культура Гетьманської Держави	2
3	4/1	Козацька революція середини XVII ст. Війна за суверенітет козацької держави другої половини XVII ст.	2
4	5/2	Культурне національне відродження XIX ст.	
5	7/2	Культурно-історичний розвиток українських земель на поч. XX ст. Формування української модерної політичної нації на початку XX ст.	2
6	8/3	Особливості розвитку культури у 20-і- 30-і рр. XX ст.	
7	7/3	Україна в роки II-ї світової війни. Внесок українського народу у перемогу над нацизмом	2
8	11/3	Україна в період деєталінізації та системної кризи радянської системи. Шієдєсятники та їхній внесок у розвиток культури.	2
9	13/3	Україна на шляху до європейської інтеграції	2
		Разом:	18

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми/модуля	Назва теми	Кількість годин
1	4/1	Модульна контрольна робота №1.	2
2	7/2	Модульна контрольна робота №2	2
3	13/3	Модульна контрольна робота №3	2

7. Теми лабораторних занять Навчальною програмою не передбачен

8. Самостійна робота

№ з/п	№ теми/модуля	Назва теми	Кількість годин
1	1/1	Історичні умови виникнення та джерела	2

		формування української культури. Аналіз основних концепцій етногенезу українців	
2	1/1	Філософсько-теоретичні основи історії української культури. Найдавніші пам'ятки Трипільської культури. Мистецтво скіфів	2
3	2/1	Давньоруське літописання: зміст і традиції	2
4	2/1	Значення запровадження християнства як державної релігії	2
5	2/1	Архітектурні пам'ятки Русі України та Галицько-Волинського князівства	2
6	3/1	Козацькі літописи	2
7	3/1	Основні пам'ятки полемічної літератури XVI – XVII ст.	2
8	4/1	Характеристика діяльності українських гетьманів періоду Руїни.	2
9	4/1	Освіта і книговидання. Києво-Могилянська академія	2
10	4/1	Особливості української культури II-ї пол. XVII–к. XVIII ст. Розквіт української культури в часи гетьманування І. С. Мазепи. Внесок видатного гуманіста-просвітителя Г. С. Сковороди в історію духовної культури українського народу	2
11	5/2	Українська культура к. XVIII – поч. XX ст. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства як центру українського національно-культурного руху	2
12	5/2	Заснування й діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта» і Літературного товариства Шевченка	2
13	6/2	Діяльність українських політичних партій на поч. XX століття. Україна на початку XX століття: виклики модернізації	2
14	7/2	Українські меценати: Платон Симеренко, Микола Терещенко, Євген Чикаленко	2
15	7/2	Характеристика політичних портретів М. Грушевського, В. Винниченка, С. Петлюри, Є. Петрушевича	2
16	7/2	Зовнішня політика Павла Скоропадського	2
17	7/2	Вплив революційних подій 1917 – 1920 рр. на розвиток театрального, образотворчого мистецтва та літератури	2

18	8/3	Україна в складі СРСР. Формальний і реальний статус	2
19	8/3	Політичний статус українських земель у складі Чехословаччини, Польщі та Румунії	2
20	9/3	Внесок діячів різних сфер культури в перемогу над фашизмом	2
21	9/3	Зміни в культурному житті західноукраїнських земель після включення їх до складу радянської України	2
22	10/3	Стан і здобутки української освіти у 1946 – 1953 рр.	2
23	10/3	«Операція “Вісла”» для українців – це воєнний злочин чи етнічна чистка	2
24	11/3	У чому виявилось нігілістичне ставлення до національної самобутності українського народу, його культури в 1970-ті – I пол. 1980-х рр..	2
25	12/3	Активізація національно-визвольного руху на шляху до незалежності	2
26	12/3	Суперечливі тенденції політичного життя, що супроводжували проведення політики «перебудови» в Україні	2
27	13/3	Кроки української економіки до інтеграції у європейський та світовий економічний простір	2
28	13/3	Зміст культурних процесів і основні тенденції духовного життя населення України в період незалежності	2
	Разом		56

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента «Історія України та української культури» спрямовані на розв’язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні дисципліни, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з історії України та української культури застосовуються:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проєкти; командні проєкти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Модульний контроль знань здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно) або заліку (письмово/усно або шляхом тестування). Екзаменаційні білети затверджуються в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно»,

«добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС - А, В, С, В, Е, FХ, F).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень

засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100). Здобувач освіти відповідно до програми виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та вміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з дисципліни, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом дисципліни, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань.
Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Здобувач освіти виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив вміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал. Знання здобувача освіти з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, вияв поверхову

обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень E, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.

Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59). Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про дисципліну, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

Оцінка «неприйнятно» (рівень досягнень F, бали 1 – 34). Здобувач освіти не опанував навчальним матеріалом, не має знань із більшої його частини, не дає відповіді на більшість поставлених завдань, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література:

1. Власов В.С., Кульчицький В. В. Історія України. Київ: Літера ЛТЦ. 2018. 10 клас. 256 с.

2. Історія української культури / За редакцією С. Костишевої. Київ : Видавництво «Політехніка», 2010. 334 с.
3. Історія української та зарубіжної культури / За ред. С. М. Клапчука. Київ. 2022.
4. Історія української культури : навчальний посібник / укладач Олена Майданик. Вінниця : ВГПК : ТОВ «Вінницька міська друкарня», 2022. 400 с.
5. Кульчицький С.Д., Мицик Ю. А., Власов В. С. Історія України. Київ: Літера ЛТД. 2018. 530 с.
6. Лозовий В. О. Українська культура : підручник . Харків : Право, 2021. 400 с
7. Передерій І.Г. Історія української культури : навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
8. Пометун О.І., Історія України (рівень стандарту) підручник для 10 кл. закл. заг. сер. Освіти. Київ : УОВЦ «Оріон». 2018. 258 с.
9. Сідлецька, Т. І. Історія української культури. Ч. І: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2016. 119 с.
10. Струкевич О. Історія України (рівень стандарту) підручник для 10 кл. закл. заг. сер. Освіти. Київ : Грамота. 2018.
11. Струкевич О. Історія України (рівень стандарту) підручник для 11 кл. закл. заг. сер. Освіти. Київ: Грамота. 2019. 240 с.
12. Струкевич О., Романюк І., Дровозюк С. Історія України Київ : Грамота. 2011. 11 клас 320 с.
13. Шабанова Ю. О., Тарасова Н. Ю., Дичковська О. Я. Історія української культури: Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання/ Дніпропетровськ, 2012. 141 с

11.2. Допоміжна література:

1. Алексєєв Ю. М., Вертегел А. Г., Даниленко В. М. Історія України. Київ, 2003. 305 с.
2. Буяльська Т. Б., Сідлецька Т. І. Практична культурологія : Частина І : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2012. 145 с.
3. Ісаєвич Я. Д. Братства та їх роль у розвитку української культури XVI – XVIII ст. Київ. 1996. 120 с.
4. Історія України. *Документи. Матеріали.* / Уклад., комент. В. Короля. Київ, 2001. 400 с.
5. Мудрий Мар'ян, Аркуша Олена. Україна і світ: (інтегрований курс, рівень стандарту): Підручник для 11 кл. закладу загальної середньої освіти. Київ : Генеза, 2019. 304 с.
6. Середняцька Г.В. Історія України. 11. Київ : А.С.К., 2005 350 с.

7. Середняцька Г.В. Історія України. 10 клас. Київ : А.С.К., 2005. 340 с.
8. Словник символів культури України / За ред. В. П. Коцура. Київ. 2002.

11.3. Інформаційні ресурси:

1. History. Твоя електронна бібліотека. URL : <https://uahistory.co/book/ukraine-culture-history-textbook-peregyda-2011/2.php>
2. Букліб. URL : <https://buklib.net/books/22356/>
3. Всеосвіта. URL : <https://vseosvita.ua/library/naukova-robota-vivcenna-istorii-ta-kulturi-ridnogo-krau-slahom-uprovadzenna-innovacijnih-tehnologij-na-urokah-suspilno-gumanitarnogo-ciklu-502426.html>
4. World History Encyclopedia. URL: <https://www.worldhistory.org/>
5. Google Arts & Culture. URL: <https://artsandculture.google.com/>
6. LIKBEZ. Історичний фронт . URL: <https://likbez.org.ua/ua>.